

12.02.

5-Б (2 гр)

укр.мова

Добровольська В.Е.

Повторення вивченого

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ В СКЛАДНОМУ РЕЧЕННІ

Мета: повторити і систематизувати вивчене учнями про складне речення у 4 класі, виявити, чи розрізняють учні прості і складні речення, типи складних речень; вдосконалювати вміння і навички школярів будувати і правильно використовувати в мовленні складні речення, визначати види складних речень, ставити й пояснювати розділові знаки, розвивати вміння робити висновки, стисло формулювати думки й обґрунтовувати їх; виховувати любов до слова, почуття гордості за український народ.

Вчитель: Синишен А.Ю.

Пригадаймо!

1. Які речення бувають за будовою?

2. Скільки граматичних основ має просте речення?

3. Скільки граматичних основ має складне речення?

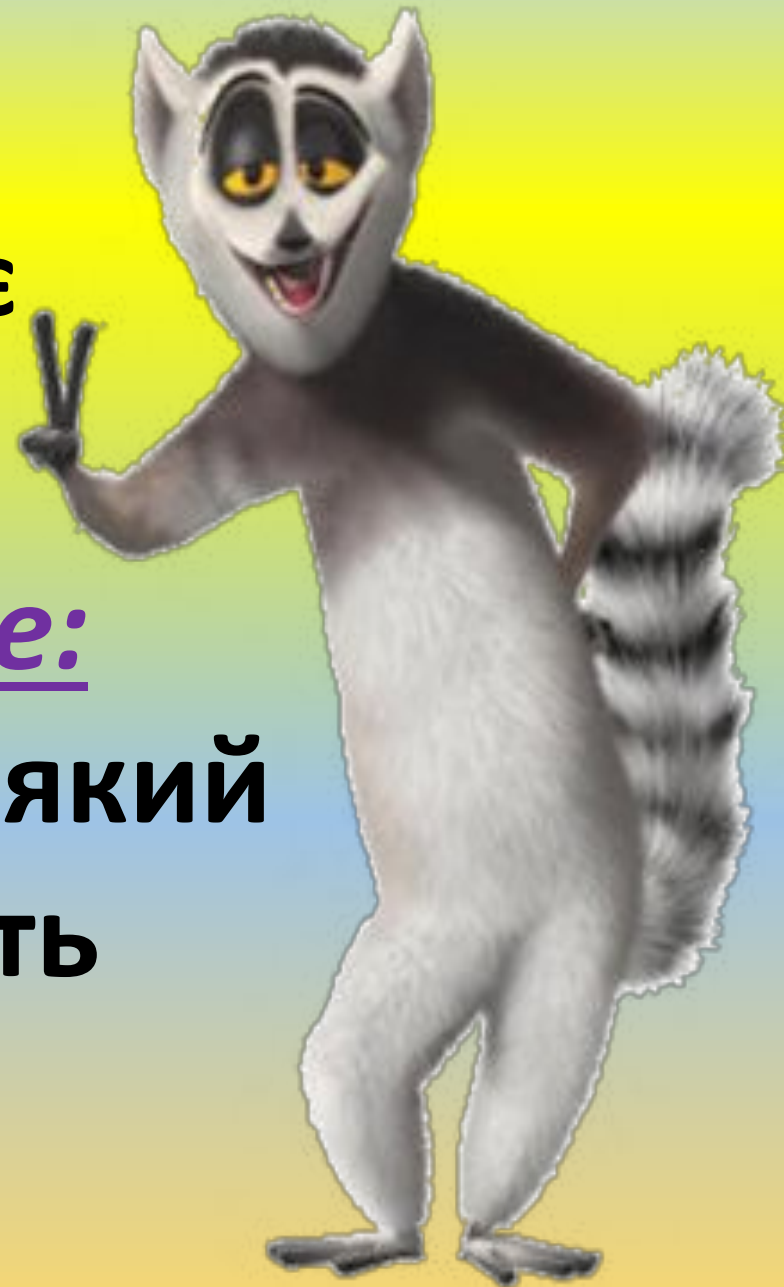

Доведіть що речення просте:

Цей скрипаль майстерно володіє технікою гри.

Доведіть, що речення складне:

Відомим історичним твором, який дійшов до наших днів, є Повість минулих літ».

Запам'ятаймо!

Частини складного речення можуть поєднуватися:

а) сполучниками і (й), а, та, але, зате, щоб, тому
що: *Осінній дощ шумів, і вітер бився в зачинені вікна.*

б) словами коли, який, де:

*Наталка тихенько грала на гітарі,
коли прийшли друзі.*

в) інтонаційно, без сполучників:

*Степанко з Любою підбігли до кручі й
спинилися — внизу зеленію, мінилося море*

Розділові знаки в складному реченні

1. Між частинами складного речення ставиться **кома** :

Наприклад, У казках герой потрапляє в казковий світ, коли стрибає в колодязь.

2. Між частинам складного речення кома не ставиться, коли є **спільний другорядний** член речення та частини складного речення незалежні.

Практична робота.

Утворіть від простих речень складні.

Підкресліть головні члени речення.

1. Давно вже літо доцвіло, ...

2. Вода при березі починала каламутитись і жовкнути, ...

3. Море дедалі втрачало спокій, ...

4. Був чудовий осінній ранок, ...

Гра “Лови помилку”.

Знайдіть помилку, допущену в одному із речень.

1. Людина боїться того, чого не знає.
2. Ніколи не думайте що ви все знаєте.
- 3.Справа не в тому, щоб знати багато, а в тому, щоб знати потрібне.

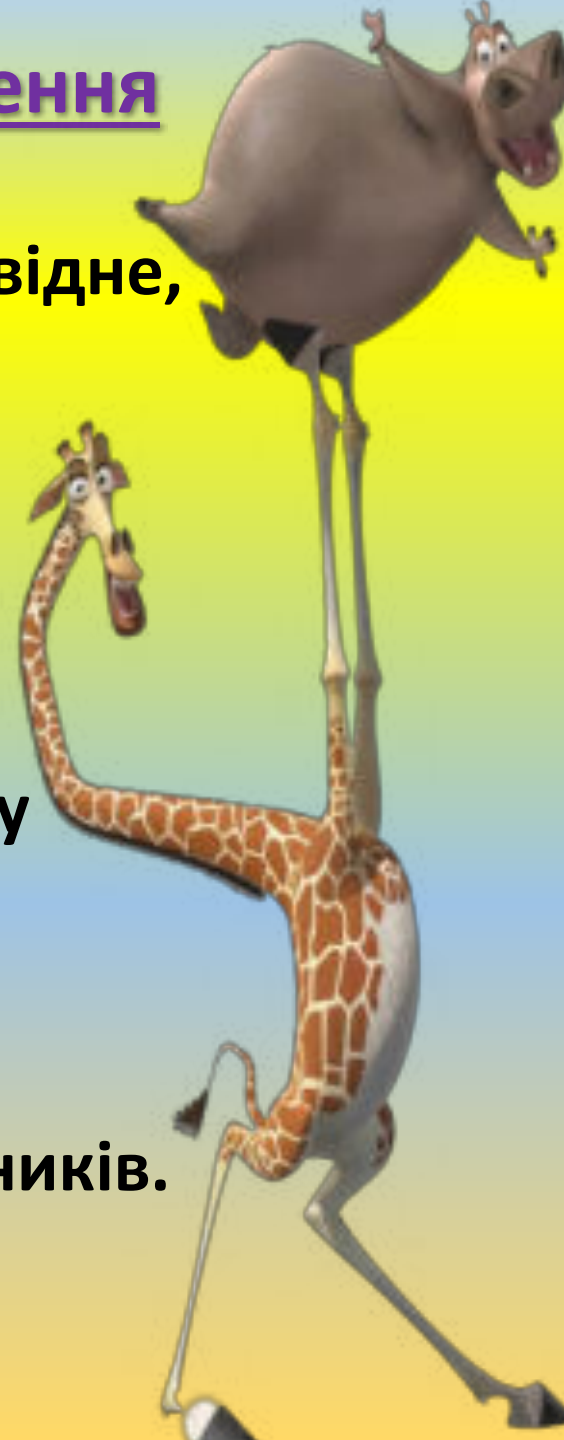
Алгоритм синтаксичного розбору складного речення

1. З'ясуйте вид речення за метою висловлювання: розповідне, питальне чи спонукальне.

2. Вид речення за емоційним забарвленням: окличне чи неокличне.

3. Доведіть, що за будовою речення складне. Виділіть у ньому граматичну основу (ГО).

Визначте, як з'єднані прості речення у складному: за допомогою інтонації, за допомогою інтонації та сполучників.

Приклад усного розбору:

Прокидається Україна, будить жайворонків своїх.
(М. Сингаївський)

Речення розповідне, неокличне.

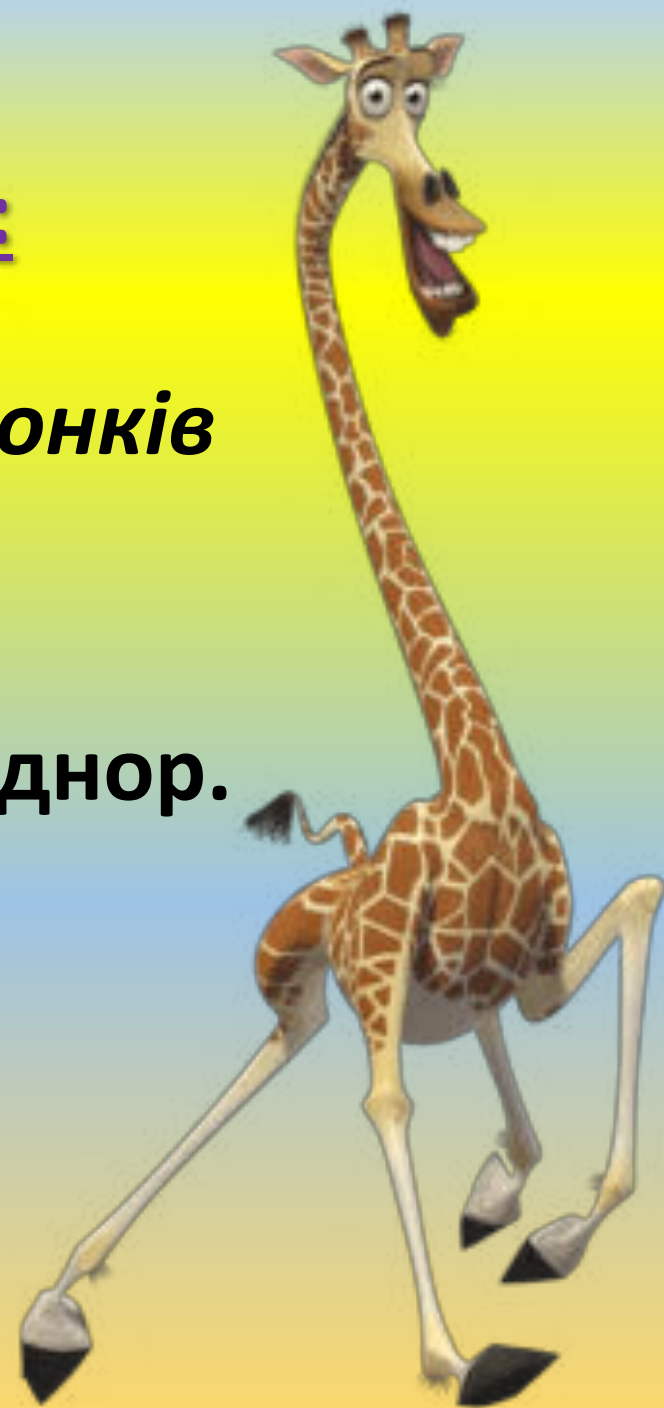
Граматична основа складається з підмета *Україна*, вираженого іменником, та присудків *прокидається і будить*, виражених дієсловами. Речення має два головні члени, отже, воно двоскладне. У складі речення є другорядні члени речення: додаток *жайворонків*, вираженого іменником, та означення *своїх*, який виражений займенником.

Приклад письмового розбору:

***Прокидається Україна, будить жайворонків
своїх. (М. Сингаївський)***

**(Розп., неокл., двоскл., пошир., укл. однор.
присудками)**

Домашнє завдання

Вправа 380 с.160 (прочитайте речення, запишіть в правильній послідовності).

Фото усієї виконаної роботи надсилай у Human на перевірку

Або на пошту cucerochka@bigmir.net

Бажаю успіхів!

М
О
Л
О
Д
Ц
І

Джерела:

https://subject.com.ua/textbook/mova/6klas_1/4.html

<https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/696>

<https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-sintaksicnij-rozbir-recenna-dla-ucniv-5-klasu-238239.html>

<https://naurok.ams3.digitaloceanspaces.com/uploads/files/66775/53369.ppt>

<https://www.pngwing.com/ru/search?q=%D0%B3%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B8+%D0%B8%D0%B7+%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%80>

